

ГІЛЬОРМЕ

Тетяна Вікторівна
gillyorme@i.ua

УДК [620.92:338.45] (447)

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ У
БЮДЖЕТНІЙ УСТАНОВІ В УМОВАХ
ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН

ЛЕНЬ

Анастасія Володимирівна
liss1995@inbox.ruFEATURES OF INCOME ACCOUNTING OF
STATE-FUNDED INSTITUTIONS IN THE
LEGISLATIVE CHANGES' CONDITIONSк.е.н., доцент, Дніпровський
національний університет
імені Олеся Гончарамагістрант, Дніпровський
національний університет
імені Олеся Гончара

У статті досліджено особливості обліку доходів бюджетної установи в умовах законодавчих змін. Розглянуто проблеми обліку доходів бюджетної установи в результаті законодавчих змін та запропоновано шляхи удосконалення організації обліку доходів установ державного сектору.

В статье исследованы особенности учета доходов бюджетного учреждения в условиях законодательных изменений. Рассмотрены проблемы учета доходов бюджетного учреждения в результате законодательных изменений и предложены пути совершенствования организации учета доходов учреждений государственного сектора.

The article explores to the features of the accounting of incomes of a public institution in the conditions of legislative changes. The problems of accounting of earnings of a budget organization as a result of legislative changes are covered and the ways to improve the organization of accounting of earnings of public institutions are suggested.

Ключові слова: бюджетна установа, бюджетні асигнування, облік доходів

Ключевые слова: бюджетное учреждение, бюджетные ассигнования, учет доходов

Keywords: public institution, budgetary allocations, accounting of earnings

ВСТУП

З початку 2017 р. Україна здійснила спробу наблизити український бухгалтерський облік державного сектору до міжнародної практики. Це спричинило впровадження великої кількості змін у методологію та організацію бухгалтерського обліку бюджетної установи. Значна частина нововведень була успішно впроваджена у практику та наразі застосовується без перешкод. Однак, разом з цим, залишаються невирішеними багато проблемних питань, що унеможливають ефективне функціонування апарату бухгалтерії бюджетних установ. Дослідженням проблем трансформації бюджетного обліку щодо формування, розподілу займаються такі вітчизняні науковці: П.Й. Атамас, Р.Т. Джога, Ф.Ф. Бутинець, О.О. Левицька, І.І. Легкоступ, В.І. Лемішовський, С.В. Свірко та ін.

МЕТА РОБОТИ полягає у системному дослідженні, критичній оцінці теоретичних положень та діючої практики організації обліку доходів установи державного сектору.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Під час проведення дослідження були використані методи структурно-логічного аналізу, порівняння й узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

З 01.01.2017 р. набрали чинності нові Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі. На теперішній час питання облік доходів бюджетних установ регулюється НП(С)БОДС 124 «До-

ходи» [4]. Однак, не зважаючи на те, що національний стандарт обліку доходів бюджетних установ розроблявся на базі відповідних міжнародних стандартів, а саме: МСБОДС 9 «Дохід від операцій обміну» [2] та МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій (податки та трансферти)» [3], існують певні відмінності. Так, за міжнародною практикою облік доходів бюджетної установи ведеться із застосуванням двох стандартів, в той час як національний стандарт поєднує облік доходів за обмінними та необмінними операціями.

Також існує відмінність між НП(С)БОДС 124 «Доходи» [4] та МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій (податки та трансферти)» [3], що стосуються сфери застосування та методу визначення доходів від необмінних операцій, є такими як і НП(С)БОДС 124 та МСБОДС 9. Крім цього існують розбіжності щодо складу доходів від необмінних операцій відповідно до розглянутих стандартів. Таким чином, для подолання розбіжностей вважаємо необхідним розробити НП(С)БО в державному секторі окремо для доходів за обмінними та необмінними операціями. Це, в свою чергу, сприятиме гармонізації бухгалтерського обліку доходів з міжнародною практикою.

Зміни у методології обліку установ державного сектору призводить до трансформації і методики обліку на рівні установ. Це стосується зміни організації документації облікової інформації, таких як: розробка первинних документів, подолання обмеження завантаженості каналу обміну (формалізація облікових комунікаційних зв'язків та графіків передачі – формування графіків документообороту)), оптимізація пото-

ків облікової інформації (уніфікація облікової інформації як основи для оптимізації вихідних потоків з системи) тощо. Основною проблемою, що постає перед бухгалтерами бюджетної сфери, є спрощення технології облікових процесів з метою прискорення роботи бухгалтерської служби та всіх залежних від неї підрозділів. Позитивного ефекту можна досягнути, шляхом впровадження в бюджетних установах «оперограм» – графічний метод організації руху носіїв інформації, що дозволяє уникнути втрат трудових витрат при проведенні облікових процедур. Запропоновано оперограму руху облікового процесу

формування доходів бюджетної установи (табл. 1), що дає змогу прискорити документообіг (створення, перевірка, обробка та передача у архів).

Внаслідок суттєвих змін у Плані рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі [5], деякі види доходів, що раніше були класифіковані саме в цю групу, нині обліковуються на рахунках, що не мають жодного відношення до 7 класу «Доходи». До таких доходів, що нині взагалі не потрапляють у дохідну частину, відносяться капітальні інвестиції та цільове фінансування – обліковуються на рахунку 54 «Цільове фінансування».

Таблиця 1

Оперограма руху облікового процесу формування доходів [авторська розробка]

№ з/п	Вид роботи	Виконавець			
		Директор	Головний бухгалтер	Працівники бухгалтерії	Бухгалтер з обліку розрахунків
1.	Формування загальногосподарської інформації, яка є основою виникнення доходів		●		
2.	Оформлення первинної документації з обліку доходів				●
3.	Складання накопичувальної відомості доходів за місяць				●
4.	Записи в журналах			●	●
5.	Занесення даних в головну книгу			●	
6.	Складання звітності		●	●	
7.	Заповнення статистичної звітності			●	
8.	Взаємоперевірка даних синтетичного і аналітичного обліку з даними звітних форм		●	●	
9.	Затвердження форм звітності (оформлення підписів)	●	●		
10.	Передача документації до архіву			●	

Такі розбіжності не дають змогу порівнювати та співставляти показники форм фінансової та бюджетної звітності. Тому, вважаємо за необхідне включити капітальні інвестиції та цільове фінансування бюджетної установи до дохідної частини, це дасть змогу уникнути проблеми розбіжностей показників фінансової та бюджетної звітності [1].

ВИСНОВКИ

Процес реформування бухгалтерського обліку в державному секторі, що був викликаний бажанням України співпрацювати з міжнародними організаціями, сприяв значним змінам в державному секторі економіки. Застосування міжнародної практики дало змогу подолати основні відмінності, що існували між вітчизняним та міжнародним бухгалтерським обліком. Однак, разом з тим, в процесі практичного застосування нововведень 2017 р. було виявлено ряд проблемних питань, які не мають методичного роз'яс-

нення з боку законодавчих державних органів. Тому питання ведення бухгалтерського обліку установами державного сектору у відповідності до вимог реформи бюджетного обліку 2017 р. залишаються відкритими та потребують подальшого дослідження та розробки.

Список використаних джерел

1. Гільорме Т.В. Організація обліку доходів бюджетних установ в умовах законодавчих змін [Електронний ресурс] / Т.В. Гільорме, А.В. Лень // Економіка та суспільство. – 2017. – № 10. – С.722-729. – Режим доступу до журн.: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/10_ukr/10_2017.pdf

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку в державному секторі № 9 «Дохід від операцій обміну», затверджений Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у 2001 році [Електрон-

ний ресурс]. – Режим доступу: http://oia.lntu.edu.ua/files/1037_Oblik_i_finansy_Ch_4.pdf

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку в державному секторі № 23 «Дохід від необмінних операцій (податки та трансферти)», затверджений Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у 2001 році. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ipsasb.org/>

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Дохо-

ди», затвердженого наказом від 24.12.2010 № 1629 (із змінами та доповненнями, внесеними від 24.01.2017 року). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11>

5. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. – Затверджено Мінфіном 29.12.2015 № 1219 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16/page>